

Mentální retardace a
poruchy psychického
vývoje.

Mentální retardace

- F 70 Lehká mentální retardace - IQ 50-69
 - F 71 Středně těžká mentální retardace IQ 35-49
 - F 72 Těžká mentální retardace IQ 20-34
 - F 73 Hluboká mentální retardace IQ pod 20
-

Intelligence.

- Lze ji chápat jako souhrnnou, globální schopnost jedince účelně jednat, rozumně myslet a aktivně se přizpůsobovat prostředí.
 - Lze ji chápat jakou výslednici interakce vrozených vloh a vlivu prostředí a výchovy, které umožnily rozvoj zvláštních schopností u jedinečné osobnosti.
 - Patří k nejsložitějším formám chování člověka
-

Stupně inteligence.

Jde o mezinárodní konvenci na základě statistiky.

0 - 24 hluboká mentální retardace

25 – 39 těžká mentální retardace

40 – 54 středně těžká mentální retardace

55 – 69 lehká mentální retardace

70 - 85 podprůměrná inteligence,
slaboduchost

90/85 – 114 průměrná inteligence

115 – 130 nadprůměrná inteligence

Lehká mentální retardace.

- IQ 70-55.
- Myšlení je nepružné, stereotypní. Vyžaduje názorné pomůcky a pomalejší postup při výkladu učební látky.
- Mohou mít jednostranně rozvinutou mechanickou paměť nebo talenty.
- Jsou důvěřiví, nedokážou odhadnout důsledky svých činů.
- Mohou být zneužíváni, šikanováni, týráni od vrstevníků.
- Jsou přítulní, rádi se mazlí a rádi jí (obezita).
- Jsou schopni absolvovat ZŠ v režimu ISP a asistenta nebo Praktickou školu.
- Profesně volí snadnější učební obory bez maturity.
- Mají problémy v kontaktu s úřady a s využíváním některých služeb.

Středně těžká mentální retardace.

- IQ 25-39
- Opožděování PSM nápadné již od narození. Nejnápadněji se opoždíuje řeč a sebeobsluha.
- Řeč se rozvine na úroveň základní komunikace o potřebách a problémech. U některých se nemusí vůbec rozvinout.
- Myšlení setrvává na úrovni batolete.
- Zvládne základní trivium - čtení, psaní a počítání, ale je nutné tyto dovednosti stále procvičovat, protože mají velmi špatnou paměť.
- Při dobrém vedení jsou částečně samostatní.
- Mohou být tvrdohlaví, podráždění a agresivní nebo naopak poddajní a pasivní.
- Mohou vykonávat jednoduché pracovní činnosti pod dohledem.

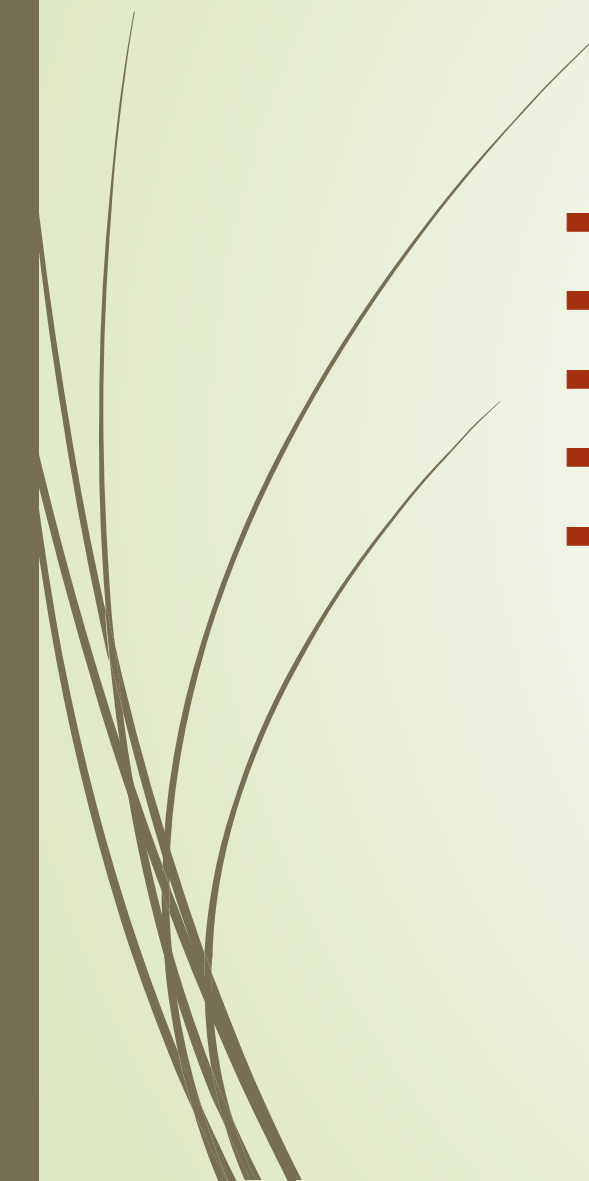

Těžká mentální retardace.

- IQ 25-39
- Je zřejmá od narození je součástí jiné vrozené poruchy CNS .
- Někteří žvatlají slabiky. Pokud nemluví, podněcuje se komunikace neverbálními prostředky.
- Nejsou schopni plné sebeobsluhy a mají problém s hygienickými návyky.
- Vyžadují adekvátní stimulaci, klid a laskavé zacházení.

Hluboká mentální retardace

- ▶ IQ 0-24
 - ▶ Je spojena s dalšími formami tělesného postižení a postižení CNS.
 - ▶ Jejich rozvoj zůstává na úrovni kojence.
 - ▶ Potřebují klid, sucho a nasycení.
 - ▶ Reagují pozitivně na hlazení, relaxační hudbu a nápadně barevné, lesklé hračky.
-

Poruchy psychického vývoje.

- ▶ F 80 Specifické vývojové poruchy řeči a jazyka.
 - ▶ F 81 Specifické vývojové poruchy školních dovedností
 - ▶ F 82 Specifická vývojová porucha motorické funkce (motorická dyspraxie)
 - ▶ F 84 Pervazivní vývojové poruchy
-

Specifické porucha řeči a jazyka

- Specifická porucha artikulace řeči
 - Expresivní porucha řeči
 - Receptivní porucha řeči
 - Získaná afázie a epilepsií
-

Vývojové poruchy artikulace.

- ▶ Vývojová dysartrie: je to porucha motoriky mluvidel, která se projeví poruchou fonologicko-fonetické, tj. formální složky řeči.
- ▶ Je postižena artikulace, neschopnost vyslovit hlásky, komolení nebo vynechávání či záměna.
- ▶ Řeč je obtížně srozumitelná, vyrážená, násilná.
- ▶ Dyslalie – chybná výslovnost některých hlásek jako o,r,ř, l,k a sykavky. Záměna za jiné hlásky působí menší srozumitelnost projevu.
- ▶ Specifické asimilace – neschopnost vyslovit určité skupiny hlásek např. tr.

Vývojové dysfázie.

- ▶ Expresivní porucha řeči znamená narušení aktivní řeči, její opoždění. Porozumění je bez poruchy. Preference neverbální komunikace. Může být familiární výskyt.
- ▶ Receptivní porucha řeči znamená neschopnost porozumět řeči. Zároveň bývá postížena i expresivní řeči.
- ▶ Fonologická porucha – neschopnost porozumět některým hláskám.
- ▶ Sémanticko-pragmatická porucha je typická neschopností nebo omezenou schopností v komunikačním využití řeči. Nepřesná nebo neobratná artikulace, nepřiměřená reakce na otázky apod.

Porucha plynulosti řeči.

- ▶ Balbuties znamená narušení plynulosti řeči, ale obsah je normální. Nejčastěji se opakují první slabiky, slova ve větě.
- ▶ Mohou být souladné grimasy a souhyby končetin.
- ▶ Asi 1% dětí.
- ▶ Dispozice je geneticky podmíněná. Psychosociální vlivy spíše vyvolají nebo posilují.
- ▶ Elektivní mutismus – mluví doma, ale na veřejnosti ne. Může být dědičné, zvláštností osobnosti.
- ▶ Breptavost – zbrklé tempo řeči, s narušenou plynulostí bez opakování nebo zaváhání, a to takového stupně, že se řeč stává nesrozumitelnou.

Získané specifické poruchy řeči a jazyka.

- Afázie a dysfázie vznikají v procesu úrazu nebo chorobného procesu poškozujícího mozek, zejména v levé hemisféře. Jaké získané jsou omezeny nejméně 2 lety věku.
- Senzorická plynulá afázie je důsledkem poškození Wernickeova centra. Hlavním problémem je zrychlené tempo řeči, zaměňování hlásek i slov, špatný slovosled.
- Motorická neplynulá afázie je důsledkem poškození Brockova centra, řeč je pomalá se zvláštním přízvukem, agramatická stavba věty, někdy nepoužívání některých druhů slov.
- Transkortikální afázie vzniká při poškození okolí obou center, poškození se týká jak exprese tak i recepce řeči.

Symptomatické poruchy řeči a jazyka.

-
- Jsou vázány na:
 - Mentální retardaci
 - Autismus
 - DMO
 - Sluchová postižení
 - Psychotické poruchy
 - Roztroušená skleróza
 - Parkinsonova choroba
 - Úrazy a nádory v mozku, CMP.